

4.7 Ajánlja az intervenció rendszer fenntartását az árak garantálásának érdekében.

4.8 Az EGSZB jelzi, hogy a termék (a cukorrépa) árában figyelembe kell venni a gazdálkodók által viselt termelési költségeket, ugyanakkor az utóbbiak nem kívánnak támogatottá válni. Tudomásul veszi a cukorrépa árcsökkenéséből adódó veszteségek után a termeszítőknek járó részleges kompenzációra tett javaslatokat. Kéri, hogy az árcsökkentésekből adódó veszteségek kompenzálását a lehetőségek szerint növeljék. Az EGSZB szerint szükséges biztosítani az efféle támogatások tartós jellegét és a cukor-költségvetés fenntarthatóságát.

4.9 Kéri a vegyi- és gyógyszeriparnak szállított kvótás cukor esetében a hatályos rendelkezések fenntartását.

4.10 Úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak nem szabad megfutamodnia a felelősség elől, hanem valódi struktúraváltási tervet kell kidolgoznia az európai cukoripar számára, mindközben tiszteletben tartva a cukor-gyártók, a cukorrépa-termeszítők és az érintett munkavállalók érdekeit.

4.11 Választ vár az Európai Bizottságtól a nem kvótás cukor termelésére vonatkozó szándékai tekintetében.

Brüsszel, 2004. december 15.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Elnöke

Anne-Marie SIGMUND

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye a következő témában: „Az európai bizottság közleménye: tudomány és technológia: kulcs európa jövőjéhez – az európai uniós kutatásfejlesztés irányvonalai”

COM(2004) 353 final

(2005/C 157/20)

2004. június 17-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikkelye alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett témában.

A munkák előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2004. november 10-én foglalt állást. Az előadó Gerd WOLF volt.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2004. december 15-én és 16-án megtartott 413. plenáris ülésén (december 15-i ülés) 83 szavazattal, 3 ellenében és 1 tartózkodás mellett az alábbi véleményt fogadta el:

1. Bevezető

1.1 **Európa gazdasági, szociális és kulturális jövője**
Európa jövőbeni fejlődését, valamint a globális hatalmi struktúrában betöltött helyét elsősorban az elkerülhetetlen világpiaci verseny határozza majd meg, a maga átalakulóban lévő iparával és gazdasági struktúrájával, munkaerőpiaci helyzetével, illetve nyersanyag helyzetével. Ennek során egyre világosabbá válik, hogy a növekedés, a siker és a gazdasági teljesítmény – és az ezekből táplálkozó képességek szociális teljesítményekre és kulturális kibontakozásra- döntően a rendelkezésre álló tudástól és a kutatásba, illetve a technológiai fejlesztésbe való befektetés-től függenek.

1.2 **A globális versenyhelyzet.** Európa ma már nem csupán az olyan időközben hagyományossá vált ipari nemzetekkel áll versenyben, mint az Egyesült Államok, Japán vagy

Oroszország, hanem az olyan gyorsan izmosodó gazdasági hatalmakkal is, mint Kína, India, Dél-Korea, stb., azaz az egész dél-kelet ázsiai gazdasági térséggel. De nem csupán a nemzetgazdasági versenyképesség és az abból következő befektetőkre, tudósokra és mérnökökre gyakorolt vonzerő, hanem a kulturális és politikai megítélés és befolyás is a tudományos-technikai teljesítőképességen múlik. A kutatásba és a fejlesztésbe való elégséges befektetés járulhat majd ahhoz hozzá, hogy Európa helyzete megszilárduljon és a fenntartható fejlődés megvalósulhasson.

1.3 **Az ERA európai kutatási térség⁽¹⁾.** Ennek a kihívásnak a tudatában alakult ki az „Európai kutatási térség” fogalma. E fogalom a 2000. é. márciusi lisszaboni tanácsi határozatokkal kulcsfogalomná vált, illetve vonatkoztatási keretté az

⁽¹⁾ ERA: European Research Area, lásd HL.C 110 - 2004. április 30. (CES 319/2004 és HL. C 95 - 2003. április 23. (CESE 288/2003)

Európai Közösségek kutatási politikája számára, mindenekelőtt a lisszaboni, göteborgi és barcelonai ismert nagyratörő célok tekintetében. A Közösség által ösztönzött kutatás és fejlesztés európai hozzáadott értéket kell, hogy teremtsen, és a szubsidiaritás értelmében olyan feladatok kell, hogy átvegyen, melyek az egyes tagállamok teljesítőképességét meghaladják, illetve Európa tudományos potenciálját kell, hogy összekösse, megerősítse és feltárja. Ez a versenyképesség és a fenntartható fejlődés céljait szolgálja. Tudomány és kutatás az európai kultúra lényeges elemei.

1.4 Az ERA kialakítása. Minden olyan közlemény, határozat és kezdeményezés, amely az európai kutatási politikát követte a későbbiekben, az európai kutatási térség gyümölcsöző fogalmára épült. Érdemes kiemelni a Hatodik Keretprogramot az EURATOM programmal, illetve az ezzel összefüggő és a kutatás ösztönzéséhez szükséges eszközöket, valamint a 3 % kezdeményezést⁽¹⁾ és sok más aspektust még, amelyek például a kutatói szakmát, az alap kutatás jelentőségét, az energiaellátást, az űrutazást és a biotechnológiát érintik, továbbá a tudomány, polgárok és társadalom közötti viszonyok hálózatát.

1.5 Az EGSZB eddigi véleményei. Az EGSZB az Európai Bizottság fent említett korábbi kezdeményezéseit megfelelő véleményeiben⁽²⁾ már eddig is alapvetően és nyomatékosan támogatta. Kiemelte a kutatás és fejlesztés (K+F) döntő jelentőségét a lisszaboni – később a göteborgi és a barcelonai – célok, valamint az EU fenntartható, gazdasági, szociális, ökológiai és kulturális jóléte szempontjából. Ennek során a Bizottság számos fontos részletkérdésben ösztönzést nyújtott, illetve saját javaslatokat tett. Gyakran javasolt kifejezetten megerősítést, de ismételt intett korrekciók végrehajtására is, illetve kinyilvánította fenntartásait. Az utóbb említettek különösen arra a tendenciára irányítják rá a figyelmet, miszerint alacsony határfokot, zavart és kényelmetlenséget okoz a rengeteg előírás, korlátozó normaelőírás és bürokratikus eljárás mód, valamint a jelenlegi eljárások és ösztönző eszközök túlságosan gyors és ugrásszerű változtatásai.

2. Az Európai Bizottság közleménye

2.1 Az Európai Bizottság közleménye ennek – az elvi kiindulást tekintve – rendkívül pozitív fejlődésnek a logikus következménye. Egy sor célt és megfontolást tartalmaz a Hetedik K&F Keretprogrammal és az EURATOM-programmal kapcsolatos javaslatok előkészítéséhez, különös tekintettel a „25-ök EU-

jára” és a Hatodik K+F Keretprogram kapcsán szerzett tapasztalatokra.

2.2 Először újra összefoglalja az eddigi célokat és intézkedéseket, amelynek során különösen a 3 %-os célt veti össze – tekintettel az időközben kibővült Európai Unióra – a meglévő állapottal és az EU-val versenyző államokban uralkodó helyzettel, illetve indokolja meg az előzőek alapján. Kiemeli az állami szektor befektetéseinek ösztönző hatását a privátgazdaság kutatási befektetéseire, valamint annak a szükségességét, hogy a kutatók munkáját vonzóvá tegyék, annak érdekében, hogy a legjobb koponyákért versenyezhesünk világszerte.

2.3 Ez alátámasztja annak a szükségességét is, hogy az EU erőteljesen megerősítse és kiépítse a kutatás ösztönzését, aminek feltétlenül össze kell kapcsolódnia az egyes tagállamok ennek megfelelő erőfeszítéseinek megerősítésével, nem pedig csökkentésével.

2.4 Tekintettel az eddigi keretprogramok tartalmával és kivitelezésével kapcsolatban szerzett tapasztalatokra, az Európai Bizottság hat nagyobb célt tűzött ki:

- a laboratóriumok közötti együttműködés révén a kiválóság európai pólusainak⁽³⁾ megerősítését;
- európai technológiai kezdeményezések beindítását;
- európai szintű versenyt létrehozni az alap kutatásban;
- vonzóvá tenni Európát a legjobb tudósok számára;
- európai érdekű kutatási infrastruktúrát kiépíteni;
- az egyes tagállamok kutatási programjainak jobb koordinálását.

2.5 A közleményben foglalt további fejtegetések és javaslatok közül említünk meg még néhányat:

- a 25-ök Európájának potenciálját teljes mértékben kiaknázni;
- teljes mértékben kiaknázni a strukturális alapokkal való kölcsönös kiegészítést;
- fontos európai érdekeket szolgáló témák kidolgozása;
- két új fontos téma: az űrrepülés és a biztonság;
- alkalmazni a leghatékonyabb végrehajtási módokat;
- a keretprogram gyakorlatba való hatékonyabb átültetése.

⁽¹⁾ A 2002. márciusban, Barcelonában tartott Európai Tanács-ülésem az EU azt a célt tűzte ki maga elé, hogy 2010-ig az európai kutatásra szánt összegek az EU GDP-jének összesen 3 %-ára emelkednek, amiből kétharmadnak a magánberuházásokból, egyharmadának pedig a közszférából (tagállamok és EU) kellene származnia. Lásd még HL C 95, 2003.4.23..

⁽²⁾ A 2000.7.18-i H.L. C 204; A 2001.8.7-i H.L. C 221; A 2001.9.17-i H.L. C 260; A 2002.4.18-i H.L. C 94; A 2002.9.17-i H.L. C 221; A 2003.3.14-i H.L. C 61; A 2003.4.23-i H.L. C 95; A 2003.9.30-i H.L. C 234; A 2004.2.5-i H.L. C 32; A 2004.4.30-i H.L. C 110; H.L. C 302., 2004.06.30.

⁽³⁾ Lásd még alább a 3.3. pontot

3. Az EGSZB általános megjegyzései

3.1 A lisszaboni, göteborgi és barcelonai célok. A Bizottság üdvözlő és támogatja az Európai Bizottság közleményében lefektetett nézeteket és kezdeményezéseket. Az Európai Bizottság javaslataiban rendkívül lényeges intézkedéseket lát, tekintettel a lisszaboni, göteborgi és barcelonai nagyratörő célokra. Nagy meglepéssel ismeri fel, hogy számos, saját korábbi véleményeiben szereplő javaslatát a jelen közlemény is figyelembe veszi.

3.2 A 3 %-os cél⁽¹⁾. A Bizottság különösen támogatja azt a fölérendelt 3 %-os célt, amely a globális versenytársak jelenlegi K&F beruházásaira irányul. EU szinten ezért szükséges, hogy a keretprogramhoz plusz az EURATOM programhoz rendelkezésre álló eszközöket – mind a lisszaboni célokkal, mind pedig a 25-ök új, kibővített Európájával összhangban – erőteljesen növeljék.

3.2.1 Az ehhez szükséges EU-eszközök megduplázása. Ezért együttesen az összes intézkedés tekintetében, ahogyan az Európai Bizottság is javasolta, az eszközöket meg kell duplázni. Ez megfelel a Bizottság ilyen irányú javaslatának is, amely a Hatodik Keretprogrammal⁽²⁾ kapcsolatos véleményében szerepel.

3.2.2 A tagállamok és az ipar. Ahhoz, hogy a 3 %-os célt el lehessen érni, a megduplázásnak össze kell kapcsolódnia a nemzeti K&F költségvetés, illetve az ipari K&F beruházások ennek megfelelő növelésével. A Bizottság mindkét esetben nagyon aggódik amiatt, hogy ez egyáltalán nem történik meg, vagy nem kielégítő módon. Az ipari kutatásnál és fejlesztésnél sok esetben tapasztalható, hogy a K&F beruházásokat EU-n kívüli telephelyekre viszik át. A Bizottság azt javasolja, hogy vizsgálják meg ennek a sajnálatos tendenciának az okait, hogy ennek alapján intézkedéseket lehessen hozni, és ezáltal Európában az ipari kutatás és fejlesztés is teljesíteni tudja a 3 %-os célt.

3.2.3 A Bizottság felhívása. A Bizottság ismételt felhívja a Tanácsot, a Parlamentet, valamint a tagállamok kormányait – ezenkívül elsősorban az ipart -, hogy csatlakozzanak határozataikkal ehhez, továbbá hogy e célt nemzeti és magángazdasági K&F költségvetésükkel ennek megfelelően teljesítsék. A Bizottság tisztában van azzal, hogy tekintettel a jelenlegi nehéz általános pénzügyi helyzetre, ez nem lesz könnyű feladat. Viszont a kutatásba és a fejlesztésbe történő, az Európai Bizottság által javasolt, befektetések nem csak mértéktartóak, hanem tekintettel a nemzetközi versenyhelyzetre már régóta esedékesek is. **Itt az ideje, hogy a szavakat tettek kövessék.**

⁽¹⁾ HL C 112, 2004.04.30.

⁽²⁾ (A költségvetésnek itt javasolt növelése a 15-ök Európájának igényeire vonatkozott, ennek megfelelően a 25-ök Európájára újra ki kell számítani – 2001.9.17-i HL. C 260).

3.2.4 Dinamikus fejlődés. El kell kerülnünk, hogy a helyzet kizárólag statikusan szemléljük. Az európai politikának – a globális versenyben – az Európán kívüli jövőbeni fejlődéshez kell igazodnia⁽³⁾. Ha a 3 %-os célt túl későn érjük el, úgy a lisszaboni célokat elvétjük. Hosszabb távon ugyanis a K&F beruházások további növekedésére lesz szükség.

3.3 A kiválóság európai pólusai. A Bizottság támogatja azt a fölérendelt célt, hogy hozzák létre és ösztönözzék a kiválóság európai pólusait; ez összeurópai szempontból jelent többletértéket, minőségi normákat állít fel, illetve növeli az európai kutatás és fejlesztés vonzerejét. A K&F keretprogram (plusz EURATOM) által történő ösztönzési politikának fő eleme kell, hogy legyen a jövőben is a kutatási központok, főiskolák és vállalatok közötti, országokon átívelő együttműködés mint cél, melynek középpontjában a tematikai prioritások állnak.

3.3.1 Előfeltétel. E cél megvalósításának az előfeltétele, hogy már most léteznek kitűnő intézmények vagy csoportok, amelyek együttműködéséből csúcsteljesítmények születhetnek⁽⁴⁾.

3.3.2 Nem új ösztönző eszköz. Ehhez még világosabbá kell tennünk, hogy a „kitűnőség pólusa” nem új ösztönző eszköz (lásd később), hanem egy olyan fölérendelt fogalom, amely az e célt szolgáló olyan ösztönző eszközöket is magában foglalja, mint amilyenek a „Networks of Excellence” (NoE) (A kiválóság hálózatai), az „Integrated Projects” (IP) (Integrált projektek) vagy a „Specific Targeted Research Projects” (STREPs) (Sajátos Célirányos Kutatási Projektek).

3.4 A kutatást ösztönző eszközök⁽⁵⁾ (Projektstruktúra). Utalva az Európai Bizottság azon igen elismerésre méltó szándékára, hogy hatékony végrehajtási módokat alakítsanak ki, az EGSZB Bizottság újra megismétli⁽⁶⁾ azt az igényét, hogy a kutatásokat ösztönző eszközök tekintetében törekedni kell a világosságra, egyszerűsége, folyamatosságra és különösen a rugalmasságra. Ez utóbbi azt jelenti, hogy a kérvényezőknak az eszközöket hozzá kell tudni igazítaniuk a projektek optimális struktúrájához és nagyságához szükséges mindenkori feladathoz. Csak ezáltal kerülhető el, hogy olyan projektek szülessenek, melyek nagyságuk és struktúrájuk szerint az előírt eszközökhöz igazodnak, ahelyett, hogy az optimális tudományos-technikai követelményekhez igazodnának. Az eszközöknek kell a kutatás és fejlesztés munkafeltételeit és célkitűzéseit szolgálniuk, nem pedig fordítva. A pályázásba és az irányításba fektetett energiáknak ki kell fizetődniük.

⁽³⁾ lásd az 1.2. pontot

⁽⁴⁾ lásd ehhez a 4.2, és további pontokat is

⁽⁵⁾ Lásd ehhez a 4.6 pontot is

⁽⁶⁾ Lásd ehhez a (2003.4.23-i H.L. C 95) 5.4. fejezetét.

3.5 Alap kutatás és európai verseny. Az EGBSZ ugyanígy megismétli az e témában nemrég hozott véleményének alaptételét⁽¹⁾, miszerint nagyobb súlyt kellene helyezni az alap kutatás ösztönzésére – mint minden további kutatás és fejlesztés alapjára –, mégpedig az európai verseny keretében a pályázók szabad témaválasztásával. Az európai szintű verseny európai értéktöbblettel jár.

3.6 A kutatás nemzetközi dimenziója. Nem szabad ennek során figyelmen kívül hagyni, hogy a kutatás EU-n kívül terjedő nemzetközi dimenziója szintén nagy jelentőségű. A kutatásban és a fejlesztésben manapság csúcsteljesítményeket a világméretű, nyílt együttműködés, ugyanakkor a világméretű verseny által meghatározott globális, nemzetközi (?) játéktérben sikerül megvalósítani. Ezt az aspektust is megfelelő intézkedésekkel (pl. mobilitási programmal, együttműködési megállapodásokkal, stb.) kellene ösztönözni és tekintetbe venni.

3.7 A kutatási kategóriák közötti kapcsolódási pontok és egyensúly⁽²⁾. Ezzel összefüggésben az EGSZB ismételten utal az innovációhoz és a fejlesztéshez szükséges összefonódásokra, a kutatási kategóriák, az alap kutatás, az alkalmazott kutatás (amit néha „előrefutó” kutatásnak is neveznek) közötti gyümölcsöző kölcsönhatásra és rugalmas átmenetekre, illetve a fejlesztésre (a termék- és a folyamatfejlesztésre). A Közösség versenyképessége, valamint a lisszaboni célok szempontjából oly fontos összefonódások az ipari kutatás és fejlesztés, illetve az egyetemen folyó kutatások és az államilag támogatott kutatóintézetek közötti együttműködésre és egymás kölcsönös kiegészítésére is vonatkoznak. Ennek mind az egyes kategóriák ösztönzésének kiegyensúlyozottságában, mind pedig a mindenkori tematikai prioritások/akciók egyes feladataiban és altémáiban vissza kell tükröződnie. Az említett kutatási kategóriákba bele kell építeni a hozzájárulás lehetőségét a keretprogram összes megfelelő ösztönző tengelyeihez. Végül ezen alapul az állami és a gazdasági K+F-befektetések közötti kiegyenlítő hatás.

3.8. Hatékony végrehajtási módok. Végül, de nem legutolsósorban az EGSZB üdvözli és támogatja azt a szándékot, hogy a leghatékonyabb végrehajtási módokat alkalmazzák, és hogy javítsanak a keretprogram gyakorlatba való átültetésén. Az EGSZB szerint nagy szükség van olyan intézkedésekre, amelyek kisebb bürokratikus ráfordítást igényelnek, az eddiginél jobban egybeesnek a tudományos közvéleménnyel és az iparral, és amelyek ezek belső szabályainak, tapasztalatainak és munkafeltételeinek is jobban megfelelnek. Az Európai Kutatási Térség legfontosabb szereplői a felfedezőkedvű kutatók. Kibontakozásukhoz mozgástérre és optimális keretfeltételekre van szükségük. Ezzel számolni kell.

⁽¹⁾ A 2004.4.30-i H.L. C 110.

⁽²⁾ Például Kanada, Kína, India, Japán, Korea, Oroszország és USA.

⁽³⁾ Erre, illetve egyes ezzel összefüggő alapvető problémákra vonatkozóan lásd részletesebben az EGSZB „Európai kutatási térség”-ről szóló véleményének **Kutatás és technikai innováció** című 7. fejezetét.

⁽⁴⁾ A 2003.4.23-i H.L. C 95; A 2003.4.30-i H.L. C 110.

4. Az EGSZB különös megjegyzései

4.1 A legutóbbi vélemények. Az itt következő megjegyzések nagy részére az európai kutatási politikával kapcsolatban kiadott legutóbbi véleményekben⁽⁴⁾ már utaltak vagy már megfogalmazták azokat.

4.2 Meghatározó kritérium. A projektek kiválasztásának és a kutatások ösztönzésének meghatározó kritériuma a tudományos és technikai kiválóság kell, hogy legyen ahhoz, hogy az EU megtarthassa csúcspozícióját, vagy hogy csúcspozíciót érhesse el a világméretű versenyben. Csak így lehet az Európai Bizottság közleményében megfogalmazott célokat elérni, azaz „Csúcsteljesítmény és innováció: Európa ipari versenyképességének kulcsát” megtalálni, illetve „az alap kutatásban nagyobb kreativitást előidézni az európai kutatói teamek közötti versennyel”.

4.2.1 Kiválóság. A kiválóság és a csúcsteljesítmény komplex, fáradságos és hosszantartó fejlődési és kiválogatási folyamat eredménye, mely folyamat a tudományos közvélemény sajátos szabályai szerint megy végbe, illetve amely során számos fontos és egymással összefüggő, egymásra rimelő tényezőt kell figyelembe venni.

4.2.2 Társadalom és politika. A társadalomnak és a politikának gondoskodniuk kell tehát arról, hogy a kiválóság és a csúcsteljesítmény létrehozásának, illetve megőrzésének a feltételei jelen legyenek vagy megteremtődjenek.

4.2.3 Eltérő kritériumok. Az ettől eltérő, a dologtól idegen vagy spekulatív kritériumok növelik a bürokratikus ráfordítást, zavart keltenek, és azzal a veszéllyel járnak, hogy elhibázott döntések születnek, azok minden hátrányos következményével együtt, és pedig nem csupán a lisszaboni célok, hanem az egész európai kutatási légkör szempontjából.

4.3 A 25-ök Európájának potenciálja. Ugyanakkor az is fontos, – és az EGSZB teljes mértékben támogatja az Európai Bizottság erre vonatkozó szándékát –, hogy a 25-ök Európájának potenciálját teljes mértékben kibontakoztassuk és kiaknázzuk. Ehhez – amennyiben még nem léteznének – meg kell teremteni a csúcsteljesítmények előfeltételeit a kibővített Unió kutatóintézeteiben, valamint a kutatóhelyekkel nem kielégítő módon ellátott régiókban.

4.3.1 Szubszidiaritás. A szubszidiaritás elve szerint a tagállamok feladata az ilyen jellegű nemzeti tudományos-technikai kapacitásnak és az alapfelszereltségnek, azaz a kiválóság és a csúcsteljesítmények alapjának, a kialakítása.

4.3.2 Strukturális alapok és az Európai Beruházási Alap. Ahol ez szükséges és sikerrel járható út, ott ezt a feladatot célként kellene kitűzni és a Strukturális alapok, illetve az Európai Beruházási Alap felhasználásával hatékonyan kellene támogatni és ösztönözni. Ezért az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak azt a szándékát, hogy, a sikeres kohéziós politika szempontjából is, a keretprogramnak a Strukturális alapokkal való kölcsönös kiegészítését teljes terjedelmében használjuk fel – ajánlatos szerinte azonban ezt a Beruházási alapra is kiterjeszteni –, a pénzeszközök egy részét pedig a kutatási kapacitások és infrastruktúra kiépítésére fordítani.

4.3.3 Ehhez az új tagállamokban a K+F-intézkedések kielégítő támogatása is szükséges, mivel ezekben az országokban a tudományos intézmények még nem képesek arra, hogy megelőlegezzék az EU által támogatott projektek önrészét. Azonban ezt kiegészítendő megfelelő nemzeti támogatási rendszereket is létre kell hozni.

4.4 Kutatási infrastruktúrák. Ebben az összefüggésben is üdvözlő az EGSZB az Európai Bizottság azon javaslatát ebben a témában, hogy építsenek ki európai érdekeket szolgáló kutatási infrastruktúrákat⁽¹⁾. A „változó geometrián” alapuló, válogatott nagy készülékek mérvadó finanszírozása jól bevált és ezért továbbra is érdemes ezt az utat követni. Az Európai Stratégiai Fórum a Kutatási Infrastruktúráért (ESFRI) segítő tanácsadó kulcsszerepet tölt be. Erre építve kellene kidolgozni az infrastruktúrák európai koncepcióját.

4.4.1 Közepes nagyságú infrastruktúrák. A rendelkezésre álló eszközökhöz és a közösségi projektek felismerhető hasznához mérten ennek az intézkedésnek nem kellene kizárólag nagy készülékekre korlátozódnia, mivel közepes nagyságú komplex kutatási infrastruktúrákra is számos kutatási területen szükség van, melyek egyszerre szolgálhatják több tagállam kutatási céljait.

4.5 A tematikus prioritások és a mobilitás megerősítése. Mint már említettük, az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak azt a javaslatát, miszerint meg kellene duplázni (szemben a jelenlegi Hatodik keretprogrammal) a Hetedik keretprogramra plusz EURATOM programra rendelkezésre álló eszközöket. Ezt a többletet elsősorban⁽²⁾ a tematikai prioritások/akciók/projektek (beleértve az EURATOM-éit is) és a mobilitási program⁽³⁾ (beleértve a tudósok utánpótlásának és a csúcskutatóknak az ösztönzését is) javára kellene fordítani.

⁽¹⁾ Lásd ehhez a (2003.4.23-i H.L. C 95) 5.4. fejezetét.

⁽²⁾ Lásd ehhez a 3.5.pontban foglalt ajánlásokat.

⁽³⁾ Különösen sikeres szerepet játszik ebben a Marie-Curie-program, amelynek megerősítését javasoljuk.

4.6 A kutatást ösztönző eszközök. Az EGSZB, a már megfogalmazott javaslatainak világossá tétele érdekében, a következő alapelvek alkalmazását javasolja:

- Az eszközök számának áttekinthetőnek kell lennie.
- Az eszközöket világosan meg kell határozni és azok céljának áttekinthetőnek kell lennie.
- Egyszerűen kezelhetőnek kell lenniük.
- Az eszközöknek leginkább a K+F feladatok és az ezekkel foglalkozó kutatók közvetlen ösztönzésére kellene koncentrálniuk.
- Az eszközök, illetve a meghatározott célra vagy projektre szánt eszköz kiválasztása a pályázók kezében kell, hogy legyen. A tematikus prioritások egyes elemeit semmi esetre sem szabad a priori egy adott eszközhöz társítani. ⁽⁴⁾; ugyanakkor az Európai Bizottságnak egy értekezletet kellene javasolnia, amelyen előadhatná azokat az okokat, melyek alapján bizonyos témákhoz egy bizonyos eszköz rendelését részesíti előnyben.
- Az eszközök esetében is ügyelni kell arra, hogy egyfajta folyamatosság legyen és különösen arra, hogy elkerülhető legyen az ugrásszerű „paradigmaváltás”, mivel csak így lehet minden résztvevő számára értelmes korlátok közé szorítani az adminisztratív ráfordításokat.
- Előnyben kellene részesíteni a „grants” (adományok) vagy „STREPs” (Specific Targeted Research Projects) (Különleges célirányú kutatási projektek) átadását, azaz a könnyen áttekinthető és kezelhető kutatási tervek jóváhagyását. Ebben az összefüggésben az EGSZB utal a KKV-kra vonatkozó korábbi javaslatára, illetve későbbi megjegyzéseire.

Ezen alapelvek értelmében többek között javasolja, hogy a NoE (Networks of Excellence) (Kiválósági Kapcsolatok Hálózata) esetében ne csak a koordinációs ráfordításokat támogassuk, hanem a közvetlen K+F befektetések egy részét is (ahogy például az Euratom fúziós program társulásainak esetében már megtörtént).

4.6.1 Marimon-Report⁽⁵⁾. A Bizottság nagy meglepetéssel veszi tudomásul, hogy az éppen nemrég megjelent Marimon-Report ezirányú javaslatai messzemenően egybeesnek saját javaslataival. Az EGSZB nyomatékosan alátámasztja annak kijelentéseit.

⁽⁴⁾ A Bizottság újfent sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy korábbi, azonos tárgyú javaslatait nem vették figyelembe.

⁽⁵⁾ Marimon professzor által elnökölt szakértői bizottság jelentése, 2004. június 21., Hatodik Keretprogram.

4.6.2 Folyamatosság. Annak érdekében, hogy e szempont fontosságát még egyszer kiemeljük, és világossá tegyük: általánosságban szólva, a Hatodik keretprogramból a Hetedikbe való átmenetnek a lehető legnagyobb mértékben folyamatosnak kellene lennie. A tudomány és az ipar számára (különösen a KKV-k számára) a támogatási feltételeknek, pályázati módozatoknak, értékelési kritériumoknak, jogi keretfeltételeknek/eszközöknek és költségmodelleknek eddigi, az egyik keretprogramból a másikba való átmenettel összefüggő, változása teljesítménycsökkentő terhet jelent. Ahhoz, hogy ezt a folyamatosságot fenn lehessen tartani, nem szabad bevezetni alapvetően új eszközöket és egyéb eljárásokat. Ehelyett azonban egyszerűsíteni kell, illetve a már megszerzett tapasztalatokhoz és javaslatokhoz kell alkalmazni a már meglévő eszközöket és eljárásokat. A fő cél tehát a folyamatosság, illetve az ezzel összefüggő egyszerűsítés és világosság, valamint a rugalmasság az eszközök kiválasztásában a pályázók szempontjából.

4.7 Technológiai fórumok. Az EGSZB kifejezetten támogatja az Európai Bizottság és az ipar azon kezdeményezését, hogy olyan „technológiai fórumokat” hozzanak létre, amelyek keretén belül európai szinten találkozhatnak a vállalatok, a kutatóhelyek, a pénzügy, a hatóságok, valamint a normákat meghatározó grémiumok. Ezek feladata, hogy egy olyan közös kutatási programot hozzanak létre, amely révén az egyes tagállamokbeli és az európai, az állami és a magángazdasági erőforrások döntő tömege mobilizálódik.

4.7.1 Közösségi fejlesztési tervek. Ezt az eljárásmodot a Bizottság nagyon hasznos lépésnek tekinti az olyan nagyobb és nagy ráfordítást igénylő közösségi tudományos-technikai fejlesztési tervek esetében, mint amilyen például a – jól körülhatárolt célú – GALILEO projekt, ahhoz, hogy a partnerek koncentrált együttműködését meg tudják valósítani. Ez történhet „integrált projektek IP” vagy „közös vállalatok” formájában is, az EK Szerződés 171. cikkének megfelelően⁽¹⁾. Azonban itt is gondosan meg kell vizsgálni⁽²⁾, hogyan lehet elkerülni a szervezeti/adminisztratív ráfordítások felduzzasztását, illetve azt, hogyan lehetne elérni, hogy a KKV-k vagy a kisebb intézetek/kutatói csoportok megfelelő módon vegyenek részt.

4.7.2 Adminisztratív és szervezeti ráfordítás. Az ehhez szükséges nagy szervezeti/adminisztratív és jogi ráfordítást tekintve (például a szellemi tulajdon kérdéseinél), a további „technológiai fórumok” kialakítását megelőzően mindenképpen tapasztalatokat kellene gyűjteni az éppen kialakulóban lévő fórumokról, illetve világossá kellene tenni, hogy ennek során is alkalmazható a „változó geometria” elve. Ehhez meg kellene vizsgálni, vajon a célt egyértelműen meghatározták-e, és vajon egyszerűbb eljárások segítségével vagy azok kiépítésével nem lehetne-e e célt elérni, annak érdekében, hogy elkerüljük, hogy a részben egymást átfedő eszközök számának további növelése

⁽¹⁾ „A Közösség alapíthat olyan közös vállalatokat, vagy létrehozhat olyan más struktúrákat, amelyek szükségesek a közösségi kutatási, technológiai fejlesztési és demonstrációs programok megfelelő végrehajtásához.”

⁽²⁾ Lásd ehhez a 4.7.2. pontot is

által még több zavar, illetve aránytalanul magas koordinációs ráfordítás keletkezzen. Ha lehetséges, igyekezni kell egyszerűbb eszközöket alkalmazni.

4.8 Kis- és középvállalatok (KKV-k). A KKV –k jelentős mértékben hozzájárulnak már most is az innovációs folyamathoz, de legalábbis megvan arra a képességük, hogy a jövőben ezt tegyék. Ehhez a KKV-k számára a tematikai prioritásokban való részvételük feltételeit még rugalmasabban kellene kialakítani, illetve egyszerűsíteni kell őket, többek között a témák és eszközök rugalmasabb kiosztása és azok kiválasztásának lehetősége révén (CRAFT, Collective Research, EUREKA). Összességében az eddigieknél jobban kell ügyelni az ösztönző eszközök kiigazításánál, illetve a projektek strukturálásánál arra, hogy a kompetens KKV-k megfelelő módon vehessenek részt, éspedig mind a csúcstechnológia, mind az alacsonyabb technológia terén. Ehhez alkalmasabbak az olyan ösztönző eszközök, mint a „Specific Targeted Research Projects – STREPs”, amelyek a kisebb csoportokat és projekteket is a „vályúhoz engedik”, és amelyek egy alulról felfelé haladó kezdeményezésnek is jobban kedveznek.

4.8.1 A KKV-k és az ismeretek átadása. Ettől függetlenül kezelendő az a szintén nagyon fontos feladat, hogy az alapkutatás legújabb, potenciálisan alkalmazható ismereteit – az egyetemokről és az államilag támogatott kutató helyekről – az iparban, és elsősorban a KKV-kban tevékenykedő kutatókhoz és mérnökökhöz eljuttassuk, és hozzájuk közel hozzuk, annak érdekében, hogy az ipari innovációhoz és versenyképességhez szükséges tudás átadását felgyorsítsuk. Ehhez is már több ízben adott ösztönzést a Bizottság⁽³⁾, ami különösen az Akadémia és az ipar közötti lényegesen javítandó és vonzóbbá teendő személycserére (mobilitásra) is vonatkozik.

4.8.2 Vállalkozó kedv és iparpolitika. Különösen az újonnan alapított kisvállalatok szolgálhatnak az innováció és a gazdasági növekedés motorjául. Az effajta újonnan alapított kisvállalatok problematikája azonban gyakran nem elsősorban a kutatás és a fejlesztés nem kielégítő ösztönzésében keresendő, hanem a vállalatvezetés és a marketing kérdéseiben, és mindenekelőtt a nem elégséges hosszú távú finanszírozásban, amely arra lenne hivatott, hogy a veszteséges kezdeti időszakot át lehessen hidalni. Itt az iparpolitikának és a kutatási politikának együtt kellene megoldást találniuk, annak érdekében, hogy a nagyobb európai vállalkozó kedvhez ösztönzést és a sikerhez esélyt teremtsenek.

4.8.3 Az USA SBIR-programja. Az EGSZB azt javasolja e kérdéskörben, hogy vizsgálják meg az USA-ban a „Small Business Innovation Research (SBIR)” programmal kapcsolatos tapasztalatokat⁽⁴⁾. E program keretén belül az Egyesült Államok kormánya különböző ügynökségeken keresztül támogatja a KKV-k piaci K+F-intézkedéseit.

⁽³⁾ Lásd ehhez pl. a (2000.7.18-i H.L. C 204) 7. és 8. fejezetét.

⁽⁴⁾ Lásd <http://sbir.us/pm.html>, valamint <http://www.zyn.com/sbir/funding.htm>.

4.9 Nyílt koordinálás. Az EGSZB több ízben szolt az Európai Bizottság javasolta nyílt koordinációs eljárás mellett, azonban mindvégig hangsúlyozta, hogy ez csak a tagállamok szabad döntése alapján mehet végbe.

4.10 Önszerveződés és önkoordinálás. Az EGSZB szintén több ízben utalt a tudományos-technikai szereplők – alulról felfelé haladó folyamatként működő – önszerveződésére és önkoordinálására az EU-n belül, akik mindenkor szakterületükön belül a publikációkon, konferenciákon és tanfolyamokon keresztül ismerik egymást, önmaguktól befolyásolják a programok alakítását, és akik – a verseny és az együttműködés között feszülő térben (lásd lent) – egyfajta koordináláshoz is hozzájárulnak. Mértékadó és világszerte vezető szerepet betöltő nemzetközi kutatási kezdeményezések, programok, és intézetek jöttek ily módon létre, és készítették ezáltal elő az Európai Kutatási Térség koncepcióját. Ezt el kellene ismerni, és ennek gyakorlattá kellene válnia.

4.11 A verseny ösztönzése. Ebben az összefüggésben az EGSZB üdvözlö, hogy az Európai Bizottság számára a „verseny ösztönzése” egyike a hat nagy célnak. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságot abban az elvárásában, hogy a verseny útján európai szinten is értéktöbbletet érjünk el. Ehhez az EGSZB megismétli (!) korábbi megállapítását, miszerint: a tudományt és a kutatást a legjobb ötletekért, eljárásokért és eredményekért folyó verseny élte, valamint új felismerések független reprodukálása (vagy megcáfolása) – azaz „igazolása” –, továbbá ezek terjesztése, elmélyítése és kibővítése. Tehát szükség van arra, hogy lehetővé tegyünk és ápoljuk a pluralisztikus és interdiszciplináris kutatási kezdeményezéseket és kutatási struktúrákat ahhoz, hogy az ezekből kialakuló és a legjobb ötletekért és eredményekért folyó versenyt ösztönözni tudjuk, és ki tudjuk aknázni.

4.12 Verseny, együttműködés és koordinálás. A verseny, együttműködés és koordinálás céljai között ellentétek keletkezhetnek, és pedig annál inkább, minél szorosabban kötődnek a feladatok a termékfejlesztéshez. Ebből pedig levezethetők mindenkor optimális alkalmazási területeinek a határai – ezáltal pedig a mindenkor megfelelő eszközök kiválasztása is. Annyi versenyt, amennyi lehetséges, és annyi együttműködést, amennyi szükséges.

4.13 A kritikus tömeg és a globális verseny. A kutatás és a fejlesztés azon céljainak, melyek kritikus tömege egyedi célként is túllépi az egyes tagállamok teljesítőképességét, és amelyeket alapvetően csak olyan európai szövetségben lehetne elérni, mint amilyenek a nagy infrastruktúrák vagy meghatározott nagy technológiai projektek, – még más célokhoz képest is – jobban ki kell tenniük magukat a globális versenynek (lásd a „Nemzetközi dimenziók” című fejezetet is), illetve a globális versenyben meg kell védeni magukat. Ide is érvényesek a „Technológiai fórumok” című részben mondottak.

(¹) Lásd ehhez a (2003.4.23-i H.L. C 95) .4.2.2, 4.2.3 és 4.2.4. fejezeit.

4.14 European Research Council ERC. Ahogyan már egy nemrég hozott véleményében (²) is utalt rá, az EGSZB támogatja az Európai Bizottságot abbéli szándékában, hogy egy „European Research Council”-t (Európai Kutatási Tanácsot) (ERC) hívjon életre. A tudományos közvélemény vállán nyugvó „European Research Council” (ERC) feladata, hogy az alapkutatás ügykörét kialakítsa és támogassa. Feladatát teljesen autonóm módon, illetve a tagállamokban vagy az USA-ban létező megfelelő sikeres intézmények szabályai szerint kell alakítania. Az EGSZB azt ajánlja az egyes kutatási kategóriák egymásba fonódásának kihasználása érdekében, hogy az ipari kutatás területén kiváló tudósokat is vonják be az ERC-be.

4.15 Peer Review. A legfontosabb értékelési eszköznek a „Peer Review”-nak kellene lennie. Még az értékelő rendszer ismert gyengeségeinek (például érdekkonfliktusok) kiegyensúlyozására is az ERC-n belül – de általában minden támogató szervezetten belül (³) – mindenesetre olyan tapasztalt tudósokat kellene alkalmazni, akiket igazol saját tudományos teljesítményük, és a legjobban ismerik saját szakmai területüket.

4.16 A karrier ösztönzése. Az EGSZB nyomatékosan támogatja azt a célt, hogy a tudományt, a kutatást és a fejlesztést, mint a szakmai karrier célját, vonzóbbá tegyünk, és hogy ennek során a legtehetségesebbekben felkeltsük a lelkesedést, szakmai karrierjüket pedig ennek megfelelően ösztönözzük. Az EGSZB egy nemrég hozott véleményében (⁴) nagyon részletesen foglalkozott ezzel a témával, és támogatta az Európai Bizottság ez irányú erőfeszítéseit.

4.16.1 A tudósok szerződésével kapcsolatos nem kielégítő helyzet. Külön problémát jelentenek ennek során a számos tagállamban fennálló fizetési besorolás szerinti munkadíjak, illetve a szerződés feltételei, amelyek – elsősorban a fiatalabb tudósok számára – kifejezett hátrányokkal járnak, szemben a szabad gazdaságban befutható karrierekkel, sőt, szemben az állami szolgálatban egyébként ezekkel összevethető szakmai pályafutásokkal. Az EGSZB újfent utal rá, hogy ezen a területen sürgősen cselekedni kell, és pedig elsősorban a tagállamoknak.

4.17 Egymást átfedő vagy párhuzamos hatáskörök elkerülése. A kutatási tevékenység megköveteli a tervezői, vállalkozói, adminisztratív és jóváhagyó feladatok elvégzését is, amelyekkel a tapasztalt tudósoknak is tisztában kell lenniük. Az indítványozó, jóváhagyó és ellenőrző folyamatok inflációját látva, a Bizottság megismétli azon javaslatát (⁵), miszerint az Európai Bizottságnak ezzel a kérdéssel foglalkoznia kellene, és oda kellene hatnia, hogy legyenek olyan hatékony és koordinált eljárások (különösen a tagállamok illetékes hatóságaival és hatóságai között), amelyek révén elkerülhető lenne a túl sok egymástól külön-külön cselekvő függőleges (és vízszintes/párhuzamos) engedélyező, irányító és ellenőrző hatóság (és eljárás), valamint az ebből fakadó sok termékletlen ügy.

(²) HL C 110, 2004.04.30.

(³) Ezért javasolta már több ízben az EGSZB, hogy az Európai Bizottságnak a kutatások támogatásért felelős területein szintén ugyanígy járjanak el.

(⁴) A 2004.4.30-i H.L. C 110 (CESE 305/2004 és CESE 1086/2004).

(⁵) CESE 305/2004; 5.18 fejezet (2004.4.30-i H.L. C 110).

4.18 **A véleményezőik kiválasztása.** Egyidejűleg és fenntartva, hogy a véleményezőik jelenlegi igénybevételét általában is csökkenteni kell, arra is ügyelni kell, hogy az illetékes szakmai területen a mindenkori különösen sikeres és tapasztalt tudóst véleményezőnek nyerjük meg, mivel enélkül az elhibázott értékelés egyre nagyobb veszélye áll fenn. Ahhoz, hogy ez sikerüljön, a megnyerendő véleményezőt kiválasztó eljárásokat meg kell szabadítani a jelenlegi mértéken felüli és rugalmatlan bürokratikus koloncoktól, amelyek éppen a sikeres tudósokra hathatnak ijesztően.

4.19 **Értékelő eljárás.** Lehetséges, hogy néhány, a tudományos közvélemény által bírált eljárás annak a jó szándékú kísérletnek az eredménye, hogy szabványosított értékelő kritériumokat vezessenek be és alkalmazzanak egy ehhez túl bonyolult és kényes területen, ahelyett, hogy az emberi tapasztalatokra hivatkoznának. Az EGSZB elismeri ugyan a szándékot, hogy az átláthatóság és az objektivitás értelmében a lehető legnagyobb mértékben zárják ki a szubjektív értékeléseket – mivel ezek megtámadhatóak és mivel lehetőséget adnak a visszaélésre –; mindazonáltal ebből egy megoldhatatlan dilemma keletkezik. A tudományos teljesítmény és kreativitás értékelése nem automatizálható és nem lehet tapasztalatlanokra bízni.

4.20 **Két új téma: az ürrepüléssel és a biztonsággal kapcsolatos kutatás;** Az Európai Bizottság közleményében még nem foglalkoznak a tematikus prioritásokkal. Az egyetlen kivétel az alapkutatásra történő utalás⁽¹⁾ valamint a két új témára, az ürrepüléssel és a biztonsággal kapcsolatos kutatásra. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság azon javaslatát, hogy ez utóbbi európai szinten is karolja fel az úrkutatással és a biztonsággal kapcsolatos kutatás feladatait. Ezáltal pedig az EGSZB megerősíti korábbi, az úrkutatással kapcsolatos, javaslatait⁽²⁾. Mindenesetre az EGSZB azt javasolja, hogy e két feladatot a Hetedik keretprogramra szánt költségvetésen és a keretprogram tematikus prioritásain kívül végezzék el, mivel e feladatok olyan eltérő és különös sajátosságokkal rendelkeznek, melyek nem illenek a keretprogram végrehajtási módjaiba.

4.20.1 Az **ürrepülés** esetében már létezik egy ütőképes és sikeres program, amely eddig különösen az ESA (Európai Űrügynökség) és az Európai Űrrepülési és Légi Közlekedési Ipar között zajlott, illetve ezek koordinálták, és amelyhez már eddig is jelentősen hozzájárultak a tagállamok kutatóintézetei. Ezért kellene az Európai Bizottságnak az EGSZB által nyomatékosan javasolt részvételét elkülönülten, azaz az ESA és az Európai Bizottság között fennálló együttműködési megállapodás keretén belül, viszont a keretprogramon kívül finanszírozni és lebonyolítani. Az EGSZB érdekelt abban, hogy további részleteket ismerjen meg erről.

4.20.2 A **biztonsággal kapcsolatos kutatásra** vonatkozóan erős összeurópai érdek a közösségi eljárás kidolgozása. Ezt az EGSZB-n belül már számtalanszor megvitattuk és hangsúlyoztuk, ezért az EGSZB kifejezetten támogatja, hogy e témát felkarolják. Mindenesetre ebbe beletartoznak a belső vagy külső védelmi feladatok titokban tartásának és lehetséges alkalmazá-

sának kérdései is, melyeknek a keretprogram tematikai prioritásaival szemben (ahol például követelmény az átláthatóság) egy ettől eltérő kezelésére van szükségük. Ebben az esetben is a keretprogram finanszírozásán és keretrendszerén kívül álló önálló tervnek kellene létrejönnie.

5. Összefoglalás

5.1 Az EGSZB hangsúlyozza a kutatás és fejlesztés döntő jelentőségét Európa globális versenyképessége és ezáltal a lisszaboni célok megvalósítása szempontjából is. Az EGSZB ennek megfelelően támogatja az Európai Bizottság közleményében javasolt intézkedéseket és kitűzött célokat.

5.2 Ez különösen a 3 %-os célra érvényes, valamint a közösségi K&F költségvetés ehhez javasolt megduplázására (a keretprogram plusz Euratom program számára). Az EGSZB felszólítja a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy kövessék e javaslatot, továbbá a tagállamok kormányait, hogy tegyenek eleget a javaslatnak nemzeti K&F költségvetésükben is, valamint az ipart, hogy a célnak megfelelően növeljék a kutatásba és a fejlesztésbe történő befektetéseiket, és pedig Európán belül.

5.3 Az EGSZB utal arra, hogy a 3 %-os cél a jelenlegi versenyhelyzetnek felel meg, és hogy a jövőben az amerikai és a dél-ázsiai növekvő trendekhez kell azt igazítani.

5.4 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak azt a szándékát, hogy ehhez a Strukturális Alapok egy részét a kutatási kapacitások és a kutatási infrastruktúrák kiépítésére használják fel ahhoz, hogy a 25-ök Európájának potenciálját teljes egészében ki tudják aknázni, és egyben az új tagállamok átmeneti helyzetét is figyelembe vegyék. Az EGSZB javasolja, hogy ezen túlmenően vegyék igénybe ehhez az Európai Beruházási Alapot is.

5.5 Az EGSZB támogatja azt a szándékot, hogy a leghatékonyabb végrehajtási módokat alkalmazzák, és hogy javítsanak a program gyakorlatba való átültetésén. Ennek megfelelően javasolja, hogy egyszerűsítsék és tegyék rugalmasabbá az eszközöket, de ne feledkezzenek meg ezenközben a nagymérvű folyamatosságról sem. A pályázóknak az eszközöket hozzá kell tudni igazítaniuk a projektek optimális struktúrájához és nagyságához szükséges mindenkori feladathoz. Ez érvényes a „technológiai fórumok” felállítására is. Az EGSZB csatlakozik a Marimon-Report-hoz.

5.6 Az EGSZB javasolja, hogy az eddigénél még több erre alkalmas KKV kapcsolódjon be a kutatásba és a fejlesztésbe, valamint az innovációs folyamatba. Ezzel kapcsolatban az Egyesült Államok SBIR-programjára hivatkozik. Az EGSZB ezzel összefüggésben javasolja, hogy működjön együtt a vállalatpolitika és a kutatáspolitikai ahhoz, hogy a KKV-k és az újabban alakult vállalatok innovációs és a gazdasági növekedésre irányuló potenciálját ösztönözni tudják, illetve ki tudják aknázni.

⁽¹⁾ Lásd a 3.5. pontot.

⁽²⁾ 2004.4.30-i H.L. C 112.

5.7 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság azon szándékát, hogy vegyék fel két új témaként az űrrepüléssel és a biztonsággal kapcsolatos kutatást; javasolja – és meg is indokolja, hogy miért –, hogy ezeket a keretprogramon kívül, mint külön kategóriákat kezeljék és finanszírozzák.

5.8 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság azon szándékát, hogy az alapkutatókat külön is vegyék fel a keretprogramba, és hogy azt az európai versenyben támogassák, valamint hogy ehhez egy független Európai Kutatási Tanácsot (European Research Council) hívjanak életre.

5.9 Az EGSZB utal az alapkutatók, az alkalmazott kutatók („előrefutó” kutatás) és a fejlesztés kutatási kategóriái közötti

összefonódások alapvető jelentőségére. Ez azt igényli, hogy a kategóriák között kiegyensúlyozott legyen az ösztönzés is.

5.10 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság azon szándékát, hogy Európát a legjobb tudósok számára vonzóvá kell tenni, valamint megnyerni a tehetséges fiatalokat, hogy a tudományos pályát válasszák, és hogy ennek megvalósítását garantálják is. E téren elsősorban a tagállamoknak kell lépniük.

Számos további fontos szemponttal, javaslattal és kritikai megjegyzéssel kapcsolatban az EGSZB utal arra, hogy a részletek megtalálhatók a 3. és 4. fejezetben.

Brüsszel, 2004. december 15.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Elnöke

Anne-Marie SIGMUND

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye a következő tárgyban: „Az európai parlament és tanács irányvonal-javaslat a éves beszámoló és az összesített éves beszámoló ellenőrzéséről, valamint a tanács 78/660/EGK és 83/349/EGK számú irányvonalának módosításáról”

COM(2004) 177 fin. – 2004/0065(COD)

(2005/C 157/21)

A Tanács 2004. április 21-én határozatot hozott arról, hogy felkéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot, hogy az EK Szerződés 44. cikkelye, 2 g) bekezdésének értelmében, adjon véleményt a fent említett témában.

A munkák előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2004. szeptember 8-án foglalt állást. Előadó: **FRANK von FÜRSTENWERTH**

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2004. december 15-én és 16-án megtartott 413. plenáris ülésén (december 15-i ülés) 86 szavazattal, 3 ellenében és 1 tartózkodás mellett az alábbi véleményt fogadta el:

1. Bevezető

1.1 Az Európai Bizottság javaslata az Európai Parlament és Tanács irányvonalával kapcsolatban – az éves beszámoló és az összevont éves beszámoló ellenőrzéséről, valamint a Tanács 78/660/EGK és 83/349/EGK számú irányvonalainak módosításáról –, összefügg a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos akcióterv egyéb uniós intézkedéseivel. Ezzel összefüggésben különös jelentőséget kapnak „A társasági jog modernizálása és a vállalatirányítás javítása az Európai Unióban – akcióterv” bizottsági közlemény (KOM(2003) 284), az elszámolási elveknek 2005-től történő nemzetközi alkalmazása, valamint a piaci visszaélésekről és a részvénytulajdonosi kizárásokról szóló irányelvek.

1.2 Az Európai Bizottság 1996 óta követi azt a célt, hogy minőségileg tökéletesítsék és harmonizálják az éves beszámoló

ellenőrzését az Európai Unióban. További köztes eredmény a 2003. májusában megfogalmazott tíz pontos akcióterv (Bizottsági Közlemény az éves beszámoló ellenőrzésének megerősítésével kapcsolatban az EU-ban; KOM/2003/286). Az akcióterv egyik pontja a társasági jog Nyolcadik irányvonala, 84/253/EWG irányvonal, modernizációjára vonatkozik. A jelen irányvonal-javaslat veszi majd át a társasági jog Nyolcadik irányvonalának a helyét.

1.3 Ezekkel az intézkedésekkel a cél helyreállítani a jogszabályozás és a pénzügyi piacok iránti bizalmat. Az irányvonal-javaslat nem a legutóbbi mérleg-botrányra adott közvetlen reakció, hanem az 1966 óta az éves beszámoló ellenőrzése terén következetesen követett politika következménye. A legutóbbi botrányokkal mindazonáltal számoltunk a megfontolások során.